

Media: ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ
ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Page: 1,29

Published at: 16-10-2021

Author:

Surface: 713.16 cm² **Circulation:** 5230

Subjects:

ΕΛΕΝΑ ΧΟΥΖΟΥΡΗ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ **ΣΕΛ. 29**

«Αυτός ο γενικευμένος όρος “τρομοκράτες” εμένα με μπερδεύει λιγάκι...»

► Tns ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΜΠΕΙΟΓΛΟΥ

Η Ελενα Χουζούρη στο καινούργιο βιβλίο της «Στη σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού» (εκδόσεις Πατάκη) τόλμησε να ασχοληθεί με ένα δύσκολο θέμα. Το θέμα της τρομοκρατίας και της αντιμετώπισής της από την εξουσία αλλά και την κοινωνία. Είναι δύσκολο θέμα γιατί έχουμε δείξει πως δεν είμαστε ακόμη ώριμοι ως κοινωνία για να κάνουμε έναν γόνιμο φιλοσοφικό και πολιτικό διάλογο πάνω σε αυτά. Κάθε τέτοιο βιβλίο βάζει και ένα λιθαράκι όμως. Και καιρικοί επίσης, γιατί διάβασα ένα μυθιστόρημα που λογοτεχνικά, αλλά και σε πλοκή, δεν είχε να ζηλέψει τίποτα σε αλλά τέτοιου περιεχομένου βιβλία σε διεθνές επίπεδο. Εκεί ρυθμό, ζωντάνια, δομή και καλοφτιαγμένους, πειστικούς ήρωες. Συγγραφέας, δημοσιογράφος και αντιπρόεδρος της Εταιρείας Συγγραφέων, η Ελενα Χουζούρη βάζει με αυτό το βιβλίο σημαντικά ερωτήματα όπως οφείλει να κάνει η καλή λογοτεχνία.

• **Πώς φτάσατε «Στη σκοτεινή πλευρά του Φεγγαριού»;**

Μετά το μυθιστόρημά μου «Ο Θεός Αβραάμ μένει πάντα εδώ», ήθελα να ασχοληθώ με την τρομοκρατία και πώς φτάνει κανείς έως εκεί. Σε πρώτη φάση είχα σκεφτεί τα γεγονότα της Μαργίφ αλλά στην πορεία δεν μου «άνοιγε» μυθιστορηματικά το θέμα και τότε θυμήθηκα κάποιες παλιές σκόρπιες σημειώσεις μου, ξεχασμένες σε ένα συρτάρι. Ήταν οι σημειώσεις που είχα γράψει τη βραδιά, που είχα δει στις ειδήσεις –και είχα κυριολεκτικά σοκαριστεί– την εν ψυχρώ εκτέλεση του νεαρού αναρχικού Μιχάλη Πρέκα, από τις αστυνομικές δυνάμεις, στην Καλογρέζα, το 1987. Πάτησα σε αυτές και σιγά σιγά έπλασα τον δικό μου ήρωα, τον λεγόμενο «Ατακτο», που βεβαίως δεν έχει καμιά σχέση με τον Πρέκα, τον οποίο δεν γνώριζα, όπως δεν έχω γνωρίσει και κανέναν αναρχικό έως τώρα. Το ερώτημά μου ήταν εξαρχής πώς φτάνει κανείς να οδηγηθεί σε έναν σκοτεινό κόσμο, έναν κόσμο καταστροφής και τελικά αυτοκαταστροφής, θεωρώντας ότι τινάζοντας

τα πάντα γύρω του, θα φτιάξει έναν καλύτερο και πιο φωτεινό κόσμο. Η μουσική των Pink Floyd και το εμβληματικό και διαχρονικό τους άλμπουμ «The dark side of the moon» αποτελεί σπουδαίο του μυθιστορήματος και λειτουργεί σχολιογραφικά σ' αυτό.

• **Τα όρια μεταξύ φωτός και σκότους είναι συχνά δυσδιάκριτα στη ζωή, όπως και στο βιβλίο σας;**

Ακριβώς έτσι. Είναι δυσδιάκριτα γιατί τίποτα στη ζωή δεν έχει μόνον μία όψη, δεν είναι μόνον φωτεινό ή μόνον σκοτεινό. Και στην προκειμένη μυθιστορηματική συνθήκη εκείνο που παίζει κυρίαρχο ρόλο είναι οι μεταμιακικές καταστάσεις, τα ημίφωτα, οι σκιές από τις οποίες ή καταφέρνει να απελευθερωθεί (όπως ο αρχικά «ακλόνητος» στην κομματική του πίστη, μεγάλος αδελφός του Ατακτου), ή να σωθεί από τον μετεωρισμό σου στη γραφή ή να καταστραφεί, όπως ο Ατακτος.

• **Βρισκόμαστε στο «βρόμικο '89», κυβερνητική συνεργασία Αριστεράς - Δεξιάς, δολοφονία Μπακογιάννη, σκάνδαλο Κοσκωτά... Πιστεύετε πως ήταν μια εποχή στην οποία άλλαξε δρόμο η χώρα;**

Ο Χόμσμπιμ δικαίως θεωρεί ότι με το 1989 κλείνει ο 20ός αιώνας. Διότι εκείνη τη χρονιά δεν άλλαξε μόνον η χώρα μας αλλά όλος ο τότε γνωστός κόσμος. Δεν τοποθετώ τυχαία το 24ωρο μέσα στο οποίο εκτυλίσσεται το μυθιστόρημα, στις 30 Οκτωβρίου 1989. Ένα μήνα πριν, δολοφονείται ο Παύλος Μπακογιάννης, μια εβδομάδα μετά έχουμε εκλογές, αλλά συμβαίνει και το μείζον για την

Ιστορία, γεγονός της πτώσης του τείκους του Βερολίνου και όλες οι υπόλοιπες «πτώσεις» που ακολούθησαν, έως τον Γενάρη του 1991 που διαλύεται η ΕΣΣΔ.

• **Μιλάτε για ένα πολύ «ευαίσθητο» θέμα: τη βία. Πιστεύετε πως υπάρχει κάποια συνθήκη που τη νομιμοποιεί;**

Στο μυθιστόρημα ναι, θίγω το ζήτημα της βίας. Κάτω από ποιες συνθήκες η βία μπορεί να είναι νόμιμη; Εκεί διαβαθμίζεις η βία; Και άλλα παρόμοια. Αλλά το θίγω όμως με τη μορφή των προβληματισμών και όχι των απαντήσεων, γιατί αυτό πιστεύω, ότι πρέπει να κάνει ένα μυθιστόρημα. Να θέτει ερωτήσεις.

• **Στο βιβλίο σας οι τρομοκράτες έχουν πολιτικό πρόσημο, προέρχονται από την Αριστερά. Έχει ανοίξει ένας μεγάλος πολιτικός διάλογος γι' αυτό το θέμα. Ποια είναι η γνώμη σας;**

Για να είμαι ειλικρινής, αυτός ο γενικευμένος όρος «τρομοκράτες» εμένα με μπερδεύει λιγάκι. Αναρωτιέμαι δηλαδή, ήταν τρομοκράτης ο Παναγιώτης; Ήταν τρομοκράτης ο Σάκης Καραγιώργας που έσκασε η βόμβα στα χέρια του και τον ακρωτηρίασε; Ήταν τρομοκρατικές όλες αυτές οι οργανώσεις που έβαζαν βόμβες στη δικτατορία; Δεν ήταν τρομοκράτες οι δολοφόνοι της «Χρυσής Αυγής»; Έχω κάποιες φορές την εντύπωση ότι ο όρος «τρομοκράτες» χρησιμοποιείται α λα καρτ. Οποιοσδήποτε θέλει να χαρακτηρίσει τον άλλον τρομοκράτη. Με φοβίζει αυτή η ευκολία, έστω και αν εδράζεται σε πραγματικά τρομοκρατικά γεγονότα, όπως τα όσα έπραξε ο ISIS ή παλαιότερα οι Ερυθρές Ταξιαρχίες στην Ιταλία, η RAF στη Γερμανία ή οι φασιστες στο

Με βάση την πρώτη της αντίδραση το 1987 στο άκουσμα της εν ψυχρώ εκτέλεσης του Μιχάλη Πρέκα, από τις αστυνομικές δυνάμεις, στην Καλογρέζα και με τίτλο «δανεισμένο» από τους Pink Floyd, η συγγραφέας, στο νέο της μυθιστόρημα «Στη σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού», τολμά να ασχοληθεί με το δύσκολο θέμα της τρομοκρατίας

Μιλάνο το 1969. Δεν θεωρώ επίσης ότι αυτές οι ομάδες έχουν σχέση με την Αριστερά. Τουλάχιστον στην εποχή μας. Μπορεί να φαίνεται ότι ξεκινούν από το δικό της αξιακό σύμπαν, αλλά στην πραγματικότητα δεν αποτελούν παρά προβληματικές προσομοιώσεις της, κακέκτυπα

της. «Παίζουν» την επανάσταση. Αυτοπαραμυθιάζονται ότι είναι οι σούπερ επαναστάτες. Οι επαναστάσεις δεν γίνονται με το να πετάς μολότοφ, να καίς κάδους σκουπιδιών, να βρίζεις τους μπάτσους ή να σκοτώνεις όποιον δεν σου αρέσει. Αυτά για μένα δεν είναι Αριστερά. Και τελικά οι

παιδαριώδεις έως και επικίνδυνες πράξεις τους αντικειμενικά δεν ωφελούν την Αριστερά.

• **«Πού πήγαν όλοι, πού χάθηκαν; Αυτός που κάποτε ήθελε να αλλάξει τον κόσμο;» Γιατί διαλέξατε το συγκεκριμένο ποίημα του Γιώργου Μαρκόπουλου ως προμετωπίδα;**

Οι στίχοι αυτοί του αγαπητού μου φίλου και εκλεκτού ποιητή Γιώργου Μαρκόπουλου, θεωρώ ότι αποδίδουν το πνεύμα του μυθιστορήματος, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά το τέλος μιας εποχής κατά την οποία η γενιά μου, αυτή της δικτατορίας, οραματίστηκε διαφορετικά την κοινωνία, με άλλους όρους και προδιαγραφές. Θεωρώ ότι κάτι πέτυχε, αν το ψάξουμε καλύτερα, ταυτόχρονα όμως απογοητεύθηκε πάρα πολύ. Ίσως γιατί ήταν η τελευταία ρομαντική γενιά.